

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 70.534 van 6 januari 1998
in de zaak A. 50.239/XII-511.**

In zake : Jan VERBELEN,
wonende te BRUSSEL,
Felix Vande Sandestraat 46

tegen :

de STAD BRUSSEL.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Jan VERBELEN op 10 februari 1993 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 7 december 1992 van de gemeenteraad van de stad Brussel waarbij hem de tuchtmaatregel van het ontslag van ambtswege wordt opgelegd;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur F. DE BUEL;

Gelet op de beschikking van 26 april 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 17 oktober 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 16 december 1997;

Gehoord het verslag van Staatsraad
A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat
O. DUGARDYN, die loco Advocaat L. DE BRUYN verschijnt
voor de verzoekende partij, en van Advocaat
R. MOSZYNSKI, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste
Auditeur F. DE BUEL;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak
kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Jan VERBELEN, verzoeker, is sinds 11 maart
1974 in dienst van de stad Brussel in de graad van
opsteller. Hij is tewerkgesteld op de directie van de
burgerlijke stand.

1.2. Op 20 mei 1986 deelt de directeur-generaal
van de directie van de burgerlijke stand aan de perso-
neelsdienst mede dat "hedenmorgen om 10 uur (verzoeker)
verzocht werd twee leden van de Rijkswacht BOB Halle te
vergezellen voor verhoor".

Verzoeker wordt van 20 tot 23 mei 1986 in
voorlopige hechtenis gehouden.

Blijkens een 28 mei 1986 gedateerde nota van
bureauchef Lauwers zou verzoeker op de vraag "naar de
reden van zijn, weliswaar korte, aanhouding" verklaard
hebben "het slachtoffer geweest te zijn van een oplich-
ter (maar dat) de zaak gunstig zou verlopen zijn voor
hem en hij buiten vervolging zou geplaatst zijn".

1.3. Het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel vraagt op 11 juni 1986 aan de Procureur des Konings te Brussel naar de reden van verzoekers aanhouding en naar "het vervolg dat aan deze zaak zal worden gegeven op juridisch vlak". De vraag wordt als volgt gemotiveerd: "Om ons toe te laten de maatregelen te nemen die zich op administratief of disciplinair vlak zouden opdringen".

De onderzoeksrechter antwoordt op 16 juni 1986 dat het onderzoek geheim is.

1.4. Op 26 september 1986, 26 november 1986, 6 april 1987, 8 juli 1987, 17 februari 1988 en 7 juli 1988 herhaalt het college van burgemeester en schepenen zijn vraag aan de procureur.

Steeds wordt geantwoord dat de zaak in handen van de onderzoeksrechter is.

1.5. Op 8 november 1988 deelt de procureur des konings te Brussel mede dat de zaak van verzoeker "gesteld werd op de correctionele terechtzitting van 16/11/88 van de 57e kamer". Nadien wordt de datum van de terechtzitting verschoven naar 5 januari 1989.

Herhaaldelijk dringt vervolgens het college van burgemeester en schepenen aan op de mededeling van het uitgesproken vonnis. Aldus bij brieven van 23 februari 1989, 1 juni 1989, 25 oktober 1989, 25 januari 1990 en 16 april 1992.

1.6. Op 4 mei 1992 stuurt de Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel aan het college van burgemeester en schepenen een afschrift van het inmiddels in kracht van gewijsde gegane arrest van 24 oktober 1990 van het Hof van Beroep te Brussel waarbij verzoeker voor een aantal misdrijven, gepleegd tussen 29 december 1985 en 16 februari 1987, veroordeeld wordt tot een gevangenisstraf van vijftien maanden, met uitstel voor

het deel van de straf dat de voorlopige hechtenis te boven gaat en tot een geldboete van 500 BEF.

1.7. Op 5 juni 1992 beslist het college van burgemeester en schepenen tot het "instellen van een tuchtactie ten laste van (verzoeker)".

Op 15 juni 1992 wordt hem door de persoonsdienst medegedeeld dat :

"(...) het College, in zitting van 5 juni 1992, besloten heeft een tuchtvervolging ten uwen laste in te stellen.

De feiten die U verweten worden zijn: de waardigheid van het ambt in het gedrang te hebben gebracht door het oplopen van een veroordeling voor het Hof van Beroep op 24 oktober 1990".

In zijn verslag van 26 juni 1992 geeft de gemeentesecretaris de feiten die door het Hof van Beroep in aanmerking zijn genomen om verzoeker te veroordelen, als volgt weer :

- heling
 - tussen 13 november 1985 en 28 januari 1987 van een gouden ketting met een onbepaalde waarde,
 - tussen 9 juli 1986 en 16 februari 1987 van een vergulde broche met een onbepaalde waarde,
 - tussen 31 december 1984 en 10 februari 1987 van een witmetalen ring en oorringen met een onbepaalde waarde;
- valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken door tussen 29 december 1985 en 7 juni 1986 met frauduleus opzet een valse verklaring te hebben afgelegd betreffende het verlies van de sleutels van een bankkoffer teneinde aldus de opening van de kluis te bekomen hoewel de sleutel door de rijkswacht in beslag genomen was;
- misbruik van vertrouwen, op 16 en 18 januari 1986, voor een bedrag van tweemaal 7 000 BEF.

- heling tussen 29 december 1985 en 10 april 1986 van twee cheques.

1.8. Verzoeker wordt bij brief van 3 augustus 1992 opgeroepen om met het oog op zijn verhoor op 4 september 1992 voor de gemeenteraad te verschijnen. Ten gevolge van het verzoek om uitstel van verzoekers syndicale raadsman vindt het verhoor slechts plaats op 9 november 1992.

1.9. Op 7 december 1992 besluit de gemeenteraad met 23 stemmen voor, één tegen en twee onthoudingen aan verzoeker de tuchtstraf van het ontslag van ambtswege op te leggen, ingaand op 8 december 1992.

Die beslissing, die het voorwerp is van het onderhavige beroep, overweegt vooreerst dat verzoeker door het Hof van Beroep te Brussel op 24 oktober 1990 veroordeeld is tot een gevangenisstraf van vijftien maanden met uitstel van drie jaar voor het gedeelte dat de voorlopige hechtenis overtreft en tot een geldboete van 500 BEF x 60, herneemt de feiten zoals die door de gemeentesecretaris in zijn verslag van 16 juni 1992 opgesomd zijn en besluit "dat betrokkene aldus de waardigheid van het openbaar ambt ernstig in het gedrang heeft gebracht". De raad overweegt vervolgens dat "bijgevolg een aangepaste tuchtmaatregel zich opdringt" en verwijst naar "de wijze van dienstdoen en het gedrag in het algemeen van betrokkene, zoals beschreven in de verslagen van de dienst".

1.10. De beslissing van 7 december 1992 van de gemeenteraad wordt op 10 december 1990 ter kennis van verzoeker gebracht. Op 19 januari 1993 keurt de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve ze goed.

2. Overwegende dat verzoeker in het eerste middel de schending van het evenredigheidsbeginsel

aanvoert doordat het bestuur, bij de beoordeling van de strafmaat "met bepaalde omstandigheden" rekening moet houden; dat hij die "omstandigheden" ziet in het feit dat de ten laste gelegde feiten gepleegd zijn in de periode van 1983 tot 1987 en dat de veroordeling gebeurd is in 1990; dat hij van oordeel is dat de verwerende partij "als verzwarend element" geen rekening mocht houden met het element "aanzien van de dienst bij het publiek" omdat hij na de veroordeling nog "gedurende een aantal jaren zijn dienst heeft waargenomen" terwijl op dat ogenblik de goede werking van de dienst niet verstoord geworden is;

2.2. Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord uiteenzet dat feiten hun zwaarwichtig karakter niet door het aan verzoeker van de tijd kunnen verliezen en dat het aan verzoeker gerichte verwijt niet zozeer betrekking heeft op de feiten waarvoor hij veroordeeld is, maar wel op de zware veroordeling als zodanig; dat zij vervolgens uiteenzet dat de bestreden beslissing aan verzoeker niet verwijt dat hij de goede werking van de dienst in het gedrang heeft gebracht, maar wel dat het aanzien van de dienst bij het publiek geschaad is, zonder dat daarbij het feit dat verzoeker nog gedurende jaren zijn dienst waargenomen heeft in aanmerking genomen is; dat zij ook stelt dat niet te ontkennen valt dat de omstandigheid dat de publieke opinie weet dat de diensten van de stad bemand worden door iemand die een zware strafrechtelijke veroordeling heeft opgelopen schade toebrengt aan de waardigheid van het ambt;

2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord stelt dat de verwerende partij ook nadat zij kennis had gekregen van de ten laste gelegde feiten hem verder heeft laten functioneren en dat zij geen enkel initiatief genomen heeft om, in afwachting van de uitspraak van de strafrechter, een andere maat-

regel te overwegen; dat hij daaraan toevoegt dat hij zijn taak onberispelijk heeft uitgeoefend, dat er nooit problemen zijn gerezen op het stuk van zijn functioneren in de dienst en dat er dan ook geen sprake van kan zijn dat hij door zijn gedrag de vertrouwensband tussen hem en het gemeentebestuur onmogelijk gemaakt heeft;

2.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie er nogmaals op wijst dat de ten laste gelegde feiten en zijn veroordeling "deels dienen te worden geminimaliseerd door zijn ononderbroken goede staat van dienst", dat het criterium van het aanzien van de dienst bij het publiek niet als een verzwarend element tegen hem kan worden ingebracht en dat de verwerende partij niet het bewijs bijbrengt dat zijn staat van dienen problematisch was;

3.1. Overwegende dat de bestreden beslissing van de gemeenteraad verwijst naar de veroordeling die het arrest van het Hof van Beroep te Brussel op 24 oktober 1990 aan verzoeker opgelegd heeft en naar de misdrijven die het Hof van Beroep in aanmerking genomen heeft, dat zij overweegt "dat (verzoeker) aldus de waardigheid van het openbaar ambt ernstig in het gedrang heeft gebracht" en dat "bijgevolg een aangepaste tuchtstraf zich opdringt"; dat in de beslissing vervolgens wordt gesteld : "gelet op de wijze van dienstdoen en het gedrag in het algemeen van betrokkene, zoals beschreven in de verslagen van de dienst";

3.2. Overwegende dat de Raad van State er zich in het kader van dit middel moet toe beperken na te gaan of de verwerende partij kennelijk onredelijk gehandeld heeft toen zij voor de aan verzoeker verweten tenlastelegging -te weten het in het gedrang brengen van de waardigheid van het ambt doordat de strafrechter hem veroordeeld heeft- de maximumstraf van het ontslag van ambtswege opgelegd heeft;

3.2.1. Overwegende dat het verloop van een lange periode tussen het plegen van de feiten en de tuchtstrafbeslissing niet het bewijs inhoudt van die kennelijke onredelijkheid; dat, immers, het dossier van de zaak niet aantoonst dat de verwerende partij wist of kon weten voor welke feiten verzoeker eerst verdacht en vervolgens veroordeeld was; dat de verwerende partij verschillende keren tevergeefs aan de gerechtelijke overheid om inlichtingen gevraagd heeft teneinde de zaak op tuchtrechtelijk vlak voortgang te kunnen doen vinden; dat verzoeker daarentegen zelf op het ogenblik van zijn vrijlating in mei 1986 aan de verwerende partij verklaard heeft het slachtoffer geweest te zijn van een oplichter maar dat de zaak op een buitenvervolginstelling uitgelopen zou zijn; dat de gegevens van het dossier derhalve aantonen dat de verwerende partij zich voor verzoekers zaak is blijven interesseren en dat zij, zodra haar objectieve gegevens ter kennis waren, behoorlijk vlug de zaak afgehandeld heeft; dat in die omstandigheden het tijdsverloop geen bewijs inhoudt van de kennelijke onredelijkheid van de opgelegde tuchtstraf;

3.2.2. Overwegende dat evenmin de omstandigheid dat verzoeker steeds in dienst is gebleven zonder dat daarbij de behoorlijke werking van de dienst gestoord werd tot de kennelijke onredelijkheid van de opgelegde tuchtstraf kan doen besluiten; dat immers ook op dit punt vastgesteld moet worden dat de verwerende partij onwetende was van de feiten;

3.2.3. Overwegende dat met de verwerende partij vastgesteld moet worden dat de bestreden beslissing genomen is omdat verzoeker door het oplopen van een strafrechtelijke veroordeling de waardigheid van het ambt in het gedrang gebracht heeft; dat derhalve de omstandigheid dat verzoeker na het plegen van de feiten voort is blijven werken zonder dat de dienst daardoor verstoord werd van gering belang is bij het beantwoorden

van de vraag of het ambtshalve ontslag een kennelijk onredelijke tuchtstraf is voor iemand die strafrechtelijk een zware veroordeling opgelopen heeft voor heling, valsheid in geschriften en misbruik van vertrouwen;

3.2.4. Overwegende tenslotte, waar verzoeker zich beroept op zijn onberispelijke dienst, dat het administratief dossier een aantal verslagen bevat van zijn hiërarchische oversten waarin dezen, ter voorlichting van de gemeenteraad toen deze geroepen werd om zich uit te spreken over een tuchtstraf, een allesbehalve positief beeld van verzoekers gedrag en wijze van dienen hebben geschetst, ten bewijze waarvan hierna geciteerd wordt uit het verslag van afdelingschef DECOOMAN: "Ik wens aan te stippen dat hij geen voorbeeld is in mijn dienst. Hij kent wel zijn werk, maar gebruikt die kennis niet. (...) Met hem kan men geen dienst op een waardige manier uitbouwen. Hij verkiest de weg van de minste inspanning waardoor zijn rendement als minimaal mag bestempeld worden (...)" ; "Zijn gebrek aan discipline uit zich in alle domeinen; hij is kittelorig (laat staan agressief en arrogant) wanneer hij op zijn tekortkomingen wordt gewezen (...)" ;

3.3. Overwegende dat geen van de door verzoeker opgegeven redenen er de Raad van State toe brengen de tuchtstraf van het ambtshalve ontslag als in kennelijke wanverhouding te zien met de feiten die de gemeenteraad hem ten laste gelegd heeft; dat het middel niet gegrond is;

4.1. Overwegende dat verzoeker in het tweede middel de verjaring van de tuchtvordering inroept; dat hij dienaangaande uiteenzet wat volgt: overeenkomstig artikel 317 van de nieuwe gemeentewet kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer ingesteld worden na verloop van zes maanden sinds de vaststelling of de kennisneming van de feiten door het bestuur; in dit geval zijn de

strafrechtelijk beteugelde feiten gepleegd in de periode tussen 1983 en 1987 en is de straf uitgesproken in 1990; de verwerende partij heeft hem tot in 1992 toegelaten zijn ambt verder uit te oefenen en zij had op dat ogenblik haar bevoegdheid verloren om die feiten als een inbreuk op de waardigheid van het ambt te kwalificeren en daarvoor een tuchtstraf op te leggen;

4.2. Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord stelt dat artikel 317 van de nieuwe gemeentewet zelf de termijn van zes maanden in geval van een strafrechtelijke veroordeling verschuift naar de dag van kennisgeving van een onherroepelijke beslissing, dat zij in dit geval op 4 mei 1992 in kennis gesteld is van het arrest van 24 oktober 1990 van het Hof van Beroep van Brussel en dat het college van burgemeester en schepenen op 5 juni 1992 besloten heeft een tuchtprocedure in te stellen; dat zij voort uiteenzet dat zij ervoor gekozen heeft met de tuchtvervolgning te wachten totdat de uitslag van de strafprocedure bekend was en dat dit trouwens ook in het belang van verzoeker was;

4.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord toegeeft dat in geval van strafrechtelijke vervolging de verjaringstermijn niet aanvangt vooraleer de tuchtoverheid in kennis gesteld wordt van de definitieve beslissing van de strafrechter, maar dat hij wel opmerkt dat er op dat vlak "nogal wat vragen (rijzen)" omdat de verwerende partij wel volhoudt dat zij slechts op 4 mei 1992 in kennis gesteld is van het arrest, maar dat niet blijkt op welke wijze dit gebeurd is terwijl ook niet blijkt dat het bestuur initiatieven genomen heeft om informatie te verkrijgen bij het parket; dat hij daaraan toevoegt dat hij gedurende "bijna 10 jaar" zijn taak "ongehinderd uitgeoefend (heeft)" en dat het bestuur pas dan overtuigd is geraakt van het feit dat hij de waardigheid van het ambt in het gedrang gebracht heeft;

4.4. Overwegende dat verzoeker in zijn laatste memorie nog uiteenzet dat de verwerende partij "perfect op de hoogte (was) van het feit dat verzoeker strafrechtelijk werd vervolgd" omdat zij ter gelegenheid van zijn aanhouding om uitleg gevraagd heeft, maar dat zij nadien nooit meer geïnformeerd heeft naar de stand van zaken terwijl hijzelf steeds in contact met het publiek gebleven is;

5.1. Overwegende dat artikel 317 van de nieuwe gemeentewet luidt als volgt:

"De tuchtoverheid kan geen tuchtrechtelijke vervolging meer instellen na verloop van een termijn van zes maanden na de vaststelling of de kennisname van de strafbare feiten.

In geval van strafrechtelijke vervolging voor dezelfde feiten, begint deze termijn te lopen de dag dat de tuchtoverheid door de gerechtelijke overheid ervan in kennis gesteld wordt dat er een onherroepelijke beslissing uitgesproken is of dat de strafrechtelijke procedure niet voortgezet wordt."

5.2. Overwegende dat verzoeker niet bewijst dat de verwerende partij de tuchtrechtelijk strafbare feiten, waarop artikel 317, eerste lid, van de nieuwe gemeentewet doelt, in dit geval de feiten die haar tot het besluit brachten dat verzoeker de waardigheid van het ambt in het gedrang had gebracht, eerder kende dan op het ogenblik dat zij kennis kon nemen van het arrest van 24 oktober 1990 van het Hof van Beroep te Brussel; dat ook het administratief dossier daar geen blijk van geeft; dat integendeel verzoeker, toen hij na een korte periode van voorlopige hechtenis zijn werkzaamheden hervatte, aan zijn dienschef verklaard heeft dat hij het slachtoffer geweest is van een oplichter maar dat de zaak nu opgeklaard is; dat de verwerende partij harerzijds regelmatig bij de gerechtelijke overheden geïnformeerd heeft naar de stand van de zaak en dat zij verzoeker daarbij gedurende de gehele periode ongemoeid gelaten heeft;

5.3. Overwegende dat de verwerende partij na herhaalde vragen aan de procureur des konings te Brussel aangaande een eventuele veroordeling van verzoeker door de correctionele rechtbank en in antwoord op een nieuw herinneringsschrijven d.d. 16 april 1992 van de Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel op 4 mei 1992 een afschrift toegezonden gekregen heeft van het arrest van 24 oktober 1990 van het Hof van Beroep te Brussel met de mededeling dat het arrest, wat verzoeker betreft, kracht van gewijsde had gekregen; dat het college van burgemeester en schepenen op 5 juni 1992, op voorstel van de stadssecretaris, besloten heeft de tuchtvordering tegen verzoeker in te stellen en dat dit aan verzoeker ter kennis gebracht is met een brief van 15 juni 1992 met de mededeling dat als tuchtfeit in aanmerking werd genomen : "de waardigheid van het ambt in het gedrang te hebben gebracht door het oplopen van een veroordeling vóór het Hof van Beroep op 24 oktober 1990"; dat de verwerende partij de tuchtvordering zodoende binnen de termijn voorgeschreven door artikel 317 van de nieuwe gemeentewet ingesteld heeft; dat het middel niet gegrond is;

6.1. Overwegende dat verzoeker in het derde middel de schending van "de verplichting tot formele motivering" aanvoert, doordat artikel 305, § 3, en artikel 307 van de nieuwe gemeentewet de formele motivering van tuchtstrafbeslissingen verplicht stellen, terwijl hij "niet op de hoogte gesteld (is) van de juridische en feitelijke overwegingen die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen";

6.2. Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord uiteenzet dat de bestreden beslissing in extenso aan verzoeker medegedeeld is en dat die beslissing wel degelijk de juridische en feitelijke overwegingen bevat die eraan ten grondslag liggen;

6.3. Overwegende dat op 10 december 1992 aan verzoeker een "exemplaar van het besluit van de gemeenteraad" toegezonden is; dat die beslissing verwijst naar de betreffende bepalingen uit de gemeentewet, naar het toepasselijk gemeentelijk reglement en naar het tegen verzoeker uitgesproken arrest van 24 oktober 1990, dat zij uiteenzet dat verzoeker "aldus" de waardigheid van het ambt "ernstig in het gedrang heeft gebracht", dat zulks een "aangepaste" -dus ernstige- straf verdient en dat zij tenslotte verwijst naar de in het dossier berustende verslagen over verzoekers wijze van dienen, waarvan verzoeker niet betwist dat hij er kennis van had; dat, mede in acht genomen het feit dat verzoeker ter zitting van de gemeenteraad geen andere gegevens heeft aangereikt dan dat de feiten die hij gepleegd heeft te wijten zijn aan zijn naïviteit en dat hij door de strafrechter "al zwaar gestraft is geweest en dat een bijkomende straf op professioneel vlak voor dezelfde feiten (...) hem geheel ten gronde zou richten (...)", met die vermeldingen de bestreden beslissing voldoet aan de vereisten van formele motivering gesteld in artikel 305, § 3, en 307 van de nieuwe gemeentewet; dat het middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zes januari 1900 achtennegentig, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

J. BORRET.